

Chcete "proplout" školou? Opisujte.

Opisujte. To je s nadsázkou nejjednodušší způsob, jak se v Česku dostat k vysokoškolskému titulu. Na rozdíl od zahraničí se totiž české vysoké školy plagiátorstvím většinou nezabývají. Na Univerzitě Karlově jednotný systém pro odhalování plagiátů neexistuje, záleží jednoduše na tom, na jakého učitele na které fakultě student narazí.

V Brně vymýšlejí, jak na to

Masarykova univerzita v Brně i olomoucká Univerzita Palackého na systémech pracují. "Rozpracovali jsme rozsáhlý informační systém, který umí porovnávat všechny práce, jež do něj studenti povinně ukládají," vysvětluje prorektorka brněnské univerzity Ivana Černá. Databáze však zatím neobsahuje, a tedy neumí porovnávat práce vytvořené studenty z jiných univerzit. "Takto bychom chtěli systém rozšířit už do konce roku," říká prorektorka. Odhaleného studenta - plagiátora pak čeká disciplinární řízení a případné vyloučení ze školy. Většina odhalení se podle prorektorky ale odehrává na úrovni seminárních prací, které si "řeší individuálně vyučující". "Vyloučení hrozí až u prací diplomových, ale takové případy jsou velice ojedinělé," říká Ivana Černá.

Peníze za odhalení

Do boje proti plagiátorům zatím nejostřeji vytáhla pražská Vysoká škola ekonomická. Zdejšími učiteli se totiž zdálo, že míra opisování ve studentských pracích, aniž by jejich autoři podrobně uváděli zdroje, dosáhla nepřijatelné míry. Proto si zkušebně zmapovali seminární práce v jednom z předmětů. Výsledek? Více než polovina prací byla opsaná. Vedení fakulty proto zpřísnilo pravidla: nejen za opsanou bakalářskou a diplomovou práci, ale také za seminární práce, které píšou studenti průběžně během studia, mohou být vyloučeni nebo dostat podmínku. A předmět, ve kterém práci použili, musí opakovat. "Také budou na konci semestru vylosovány dva předměty, u kterých vyučující předloží ke kontrole práce všech svých studentů. Pokud zpětně plagiátorství odhalíme, okamžitě autorům změňme klasifikaci a budeme jejich případ řešit v disciplinární komisi," popisuje děkan Jiří Schwarz.

Vedení fakulty přišlo ještě na jeden způsob, jak opisování studentů lépe odhalovat. "Finančně motivujeme vyučující. Když přijdou na plagiát a nahlásí nám to, mohou za to dostat peníze," vysvětluje proděkan pro pedagogiku Dan Šťastný. Učitelé si tak mohou přivydělat i pět tisíc korun. "Není ale přímá úměra jeden plagiát rovná se pět tisíc. Je to myšleno tak, že když odhalí více závažných případů, takto je odměníme," doplňuje proděkan. Peněžní odměna funguje na fakultě od začátku roku.

"Díky tomu, že jsme pravidla zpřísnili, tak plagiátorství ubývá. Studenti sami chodí za učiteli, aby jim práce vrátili, že opraví citace," říká Šťastný. Zatímco vyloučeno za opisování bylo z fakulty zhruba deset studentů, podmínku mají desítky posluchačů.